

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

XXV. De restitutione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

Capitulum Parisiense aliquid habet, de non accipiendis fructibus agrorum, ab his, quibus mutuo datur pecunia; sed ibi est mera explicatio præcepto naturalis; imò illa fructuum acceptio, ob pauperum necessitatem, non est fructus percepti, sed in iura erat; tum quia fructus percepti, non habent valorem superabant, tum quia in tali occasione commodari gratis pecunia debuerat, ut fructus illi darentur.

§. V.

De Contractu Mohatra.

Hic periculis attingemus, cujus in statutis Blehenus fit mentio, art. 202. ubi merces vendenda prohibetur, credita pecunia, statim redimenda; parat, rem in exemplo ponere: Mercator panno vendit 25 libris, credit in annum pecuniam, eandem ab emptore redimit pannum, numerum 25 libris, primo contractu interea subsistente: dicitur Theologi, an hic contractus sit usurarius; quod ab usura liberant, modò merces emanant, & remanent panno pretio, hinc supremo, inde infimo; et eadem panno pretium intra iustitiam fines, summum habet, modum & infimum, & bona mercatoris fidei mercedem, & omne scandalum amoveatur; additur, propter lucrum cessans, dilata post annum lucrum, mercatorum id lucri percipere posse, quod ex pretio pecunia cepisset. Hæc si in eum contractum simul convenient, cum bona fide, probantur quomodo sententiam arbitror; quoniam veluti in volutus ejusmodi regitur, & adolescentibus, hæc arte pecuniam nactis, infanorum ad voluntatem impium occasio inde offertur, idcirco legibus hæc pacta sapienter prohibita fuerint, ac proinde hoc opinio ad praxim & usum reduci licet neque.

In hac mercatorum, meo iudicio, in his pactis, non peccant, quia sciunt, has pecunias in praxim ut plurimum nequit expendi; si tamen hoc dicitur, reverà non peccant, nisi lege positiva hoc pactum prohiberi sciant: quia scilicet, hic contractus certam usuræ labem non continet, nec suis modis caret; si enim bona fide fiat, sine pacto panno, & scandalo, & iustum pretium semper interuenit in emendo, tum in redimendo, multi Auctores favent; Molina tom. 2. disp. 310. Bonacin. de contract. disp. 3. quest. 2. p. 3. num. 20. ubi pro hac sententia multos citat, scilicet Navar. Petr. de Villan. Rebell. Salon. Sylvest. Armil. addo alios, Saldan. de contract. vendit. dub. 37. num. 2. & de usur. dub. 16. ubi citat pro hac sententia Angel. Garciam, Guttier. Alaved. Rodrig. Angles, Lop. de contract. lib. 1. tit. 2. ubi citat Pennam, Rosel. Gajetan. in sum. v. Mar. Serra 2. q. 77. art. 1. dub. 3. Dian. 1. q. 57. Bannez 2. q. 78. art. 2. §. ad 2. Casus in resp. cas. part. 1. q. 57. Less. lib. 2. cap. 21. de usur. §. 30. Mercat. 1. de contract. c. 26. Delugo de usur. §. 99. & disp. 26. num. 205. Gibalin. lib. 5. cap. 9. num. 8. adde Megalam à Diana citatum: non negarim, esse rem periculi plenam, ac inde hunc contractum rectè præsumi usurarium: nec tamen, & à Principibus jure prohiberi; imò non ulro fatetur, vix unquam sine peccato contractus iniri; tum quia christianæ charitati oppositum, cur enim cogis egentem emere merces illas, cum non indigeret; tum quia præbetur scandalum, per manifestam usuræ suspicionem; item Delu-

go num. 206. & Salas num. 5. monent, cautè in hoc procedendum esse, propter periculum usuræ implicitum: Leotard. quest. 24. num. 25. illud commercii genus damnat, & execrabile vocat; & in hanc rem citat Scac. Lup. Covar. de Graff. Salsed. Manent. Ugo. Grimald. Joan. Benedic. Reginald. S. Carolum: standum igitur in assertionem nostram, duos illos modos percipiendi lucrum sufficere, qui vel pacto trium contractuum, vel censu utrimque redimibili, seculà lege positivà, nituntur; & nihil posse opponi contra duos istos contractus, quod pariter contra quemlibet censum opponi non possit; ac proinde in his omnibus casibus, sine usuræ periculo, prædictos contractus iniri posse, in quibus contractus census perpetui sine usura iniri potest.

CAPUT XXV.

De Restitutione.

DOcent Jesuita, mercatorem, qui fidem & nomina renunciavit, tuta conscientia retinere posse ex suis bonis, quantum necessarium est sibi & familiæ, ut cum dignitate & cum honore vivat.

REFELLITUR.

HOc telum Lessium petit, qui cap. 16. dub. 1. docet ex Navar. consil. 13. de stat. mon. cons. 3. eum, qui nulla sua culpa, ad extremas rei domesticæ angustias, ita redactus est, ut debita solvere non possit, nisi fame pereat, cum tota familia, hac necessitate durante, non teneri ad solutionem: [Si tamen ad eas angustias, inquit, tua culpa sis redactus, v. g. ludis, comestationibus, superfluis sumptibus, non mereris dilationem; tibi enim imputare debes, quod jam sine status amissione satisfacere non possis; quod est notandum, pro quibusdam Nobilibus, qui debita sine fine contrahunt, ut supra conditionem sui status expendant;] hæc habet num. 28. tum subnectit, num. 29. [Hoc etiam est valde notandum, pro multis hoc tempore, qui magnis fraudibus repente divites & magni evadunt; hi tenentur statim restituere, sine dilatione, etiam cum dimissione status male acquisiti:] Eidem sententiæ subscribunt Azor tom. 3. lib. 4. cap. 39. Lugo pag. 580. num. 41. si quando Caluista in hoc mitiores sunt, id sanè est in gratiam illorum mercatorum, qui contractis nominibus, suam fortunam non auxerunt, sed illam honestam & amplam à parentibus acceperunt, & nulla sua culpa, sed vel alterius malitia, vel temporum injuria, fore cedere coguntur: nec est, quod aliquis opponat Senatusconsultum, quibus ejusmodi desertores justè damnantur; quasi verò quispiam ignoret, Judices ut plurimum ex præsumptionibus sententiam ferre; tum ad castigandam mercatorum negligentiam, tum ad illorum fraudes removendas, qui simulata paupertate, sibi alimenta decerni postularent; itaque Senatusconsultum prædicta iusta sunt, licet in foro conscientie aliquando secus decidatur; sed de differentiis utriusque fori multi scripserunt; si reliquos consulere non vacat, in promptu erit Card. Delugo pag. 573. n. 11. ubi habet rationes, quibus ducuntur Judices, ad agendum summo jure & rigore contra illos desertores, qui fidem & nomina renunciant.